

Tarve tulla kohdatuksi

KRISTIINA VESANEN

Liikuttuneena pohdin Tiia Forsströmin *Ammattirakastaja*-kirjaa lukiessani, kuinka luonnollinen ja kallisarvoinen asia omannäköisen seksuaalisuuden toteuttaminen on ihan kaikenlaisille ihmisille. Kaikilla meillä on tarve tulla kohdatuksi, kuulluksi ja nähdyksi. Kirjaa olisi voinut lähestyä vaikka kuinka monesta näkökulmasta, mutta tilan rajallisuuden vuoksi monta tärkeää näkemystä jää valitettavasti nostamatta esiin. Asiat, jotka tuon tässä tekstissä ilmi, ovat pitkälti intuitiivisesti valikoituneita. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö kaikki muut kirjan tarjoamat oivallukset olisi aivan yhtä tärkeitä ja arvokkaita. Kannustankin sinua, hyvä lukija, tarttumaan teokseen ja tekemään omat oivalluksesi.

Tiia Forsström on korkeasti koulutettu sukupuolen ja seksuaalisuuden asiantuntija. Hän on muun muassa sukupuolentutkija, tietokirjailija, koulutettu seksologi ja huora – kuten hän itse ammattiinsa viittaa. *Ammattirakastaja*-kirjassaan Forsström puhuu asioista, joista harvemmin puhutaan seksityön yhteydessä. Nimittäin seksityön arjesta ja seksityön positiivisista puolista.

Vastoin yleistä luuloa seksin ostaminen ja myyminen on Suomessa laillista. Seksityö-

tä koskeva lainsäädäntö kaipaisi kuitenkin kipeästi uudistamista, sillä nykyinen lainsäädäntö rajoittaa monin tavoin muun muassa seksityön organisointia ja palvelujen markkinointia. Forsström kertoo kirjassaan, että Suomessa seksityötä tekevän on käytännössä perustettava toiminimi ja ryhdyttävä yrittäjäksi, jonka kuuluu maksaa 24 prosentin arvonnäkövero. Seksityöntekijällä ei kuitenkaan saa olla työnantajaa, ja Forsström toteaaakin ironisesti, ettei Suomessa näin ollen voi olla seksityöntekijä, vaan he ovat kaikki oikeamminkin seksiyrittäjiä tai seksiammatinharjoittajia. Yrittäjän statuksesta huolimatta yrittäjien ammattiliitot eivät ole olleet kiinnostuneita seksityöntekijöiden työehdoista.

Seksityöntekijä ei saa palkata muita työntekijöitä, koska tällöin hän syyllistyy Suomen lain mukaan paritukseen. Kollegat eivät siis voi tehdä keskenään yhteistyötä, hankkia yhteisiä tiloja tai esimerkiksi palkata turvallisuusalan ammattilaisia työtiloihinsa varmistamaan turvallisuuttaan. Seksityöntekijä joutuu toimimaan vuokranantajaltaankin salaa, koska on tietenkin inhimillistä, ettei kukaan vuokranantaja halua syytettä parituksesta.

Tiia Forsström
Ammattirakastaja
Like, 2019

Seksityöstä liikkuu paljon väärää tietoa, ja julkinen keskustelu seksityöstä perustuu yleensä ennakkoluuloihin ja asenteellisuuteen. Haluan tässä kohtaa muistuttaa, että suostumuksellinen seksityö ja ihmiskauppa ovat eri asioita, eikä niitä pidä sekoittaa keskenään. Tämä kirja-arvostelu koskee toesta, jossa käsitellään nimenomaan suostumukseen ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa seksityötä.

Seksi- ja erotiikka-alan epä-tietoisuutta ylläpitää Forsströmin mukaan ”häpeällä kyllästetty hiljaisuus”. Puhetta sinänsä on, mutta Forsströmin kokemus on, että sitä leimaa ylenkatsova ja stigmatisoiva sävy. Forsström toteaa, että stigma on ”väline, jolla yhteisö viestii yksilölle, mikä on sallittua ja toivottavaa, eli kuka kelpaa ja kuka ei”. Lisäksi on erittäin ongelmallista, ettei seksityötä koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon huolitua mukaan seksityöntekijöitä. Seksityötä koskeva keskustelu tarvitsisi moniäänisempää ja asiantuntevampaa keskustelukulttuuria sekä tietenkin seksityöntekijöiden omia ääniä.

Useimmilla meistä lienee mielessä joitain stereotyyppisiä tyyppillistä seksiä ostavasta asiakkaasta sekä seksiä myyvistä ihmisistä. Forsströmin kokemuksen mukaan medialla on ollut tapana kertoa omaa narratiiviaan seksinostajista säälittävinä peräkamarin poikina tai reppanoina, jotka eivät mitenkään saa omin avuin seksiä. Seksityöntekijät taas kuvataan traumatisoituneina rikkinäisinä ihmisrukkina, jotka tarvitsevat pelastusta. Forsström romuttaa kirjassaan tunkkaiset mielikuvat tyyppillisestä asiakkaasta ja palveluntarjoajasta sekä tuo kauniin inhimillisellä tavalla esiin sen, kuinka oman seksuaalisuuden toteuttaminen ja sen kanssa hyväksytyksi tuleminen on tärkeää kellen tahansa. Myös seksityöntekijät ovat ihan tavallisia ihmisiä mahdollisine päivätöineen ja perheineen. Vaikka enemmistö palveluntarjoajista on naisia ja vastaavasti ostajista miehiä, molemmista kuitenkin löytyy kaikkien sukupuolien ja sukupuolidentiteettien edustajia.

Niin seksityöntekijöitä kuin seksinostajiaakin on laidasta laitaan, ja näin ollen myös syitä seksipalvelujen ostamiseen on yhtä värikäs kirjo. Seksuaalisuus ei ole jokin irrallinen elämän osa-alue vaan kokonaisvaltaisesti osa ihmisenä olemista. Luottamuksellinen ja turvallinen kohtaaminen seksityöntekijän kanssa voi olla tilaisuus etsiä uusia puolia itsestään sekä kurtistaa syvälle omaan itseensä, haluihinsa ja tarpeisiinsa. Hyväksyvän katseen edessä voi olla helpompi kohdata oma sisin ja kenties tutkia omaa haavoittuvuuttaan, mikä voi olla hyvinkin va-

pauttavaa ja voimaannuttavaa. Forsströmin mukaan monet asiakkaat vertaavatkin seksityöntekijän terapiaan. Ketäpä ei houkuttelisi ajatus saada nautinnon ammattilaisen täysi läsnäolo omille tarpeilleen ja kokea olevansa arvokas juuri sellaisen kuin on.

Forsström ei kirjassaan suostu kertomaan stereotyyppisistä asiakkaista, koska sellaista ei ole. Hän kertoo monenlaisista asiakkaista ja tarinoista, joista jokainen paljastaa jotain ihanan inhimillistä ihmisen seksuaalisuudesta ja sen moninaisuudesta. Forsström esimerkiksi kertoo, kuinka usein kauniit ja seksuaalisesti kokeneetkin ihmiset ostavat seksipalveluita, sillä he saattavat esimerkiksi kaivata vaihtelua tai haluavat opetella uusia seksitaitoja ammattilaisen kanssa. Ihminen on seksuaalinen läpi koko elämänsä ja seksuaalinen tutkimusmatkailu sekä uuden oppiminen ovat toisinaan tarpeen tällä matkalla.

Forsström tarjoaa myös tuoreita näkökulmia miehen seksuaalisuuteen. Ympäröivä kulttuuri on asettanut miehen seksuaalisuuden ahtaalle ja miehen seksuaalisuus esitetään edelleen aktiivisena toimijana hyvin penis- ja erektiokeskeisesti heteronormatiivista skriptiä mukaillen. Tätä kapeaa käsitystä laajentaakseni haluan korostaa Forsströmin esiin nostamia kokemuksia miehen tarpeesta olla passiivinen nautinnon vastaanottaja. Kuvana, jonka media meille harvemmin tarjoaa. Forsström kuvailee, kuinka perinteisestä roolista irtautuminen ja tekemisen kohteena oleminen voivat vaatia totuttelemistakin, jota on mahdollista tehdä seksityöntekijän kanssa.

Seksipalveluiden ostaminen voi-kin tarjota mahdollisuuksia ”uusien ovien availuun.”

Forsström kuvailee yllättyneisyyttään siitä, kuinka iso osa seksityöntekijöistä on kuuntelemista, läsnäoloa ja kosketusta. Toisen ihmisen kohtaamista. Kuten todettu haluja ja tarpeita on monenlaisia ja maksettu seksi voi esimerkiksi mahdollistaa asioita, joita ei uskalla kumppaneilta pyytää. Luottamuksellinen kohtaaminen seksityöntekijän kanssa luo turvallisen tilan tutkia omaa seksuaalisuuttaan.

Houkutteleva näkökulma on myös se, että rahalla on mahdollista saada yksinkertaisesti parempaa ja monipuolisempaa seksiä. Kun seksistä on maksettu, voi tuntua helpommalta vaatia juuri sitä, mitä haluaa, ja todennäköisesti myös saa sitä, mitä haluaa. Seksityöntekijät ovat seksin ja kohtaamisen ammattilaisia, jotka tarjoavat monenlaisia palveluita asiakkaan nautinnon toteuttamiseksi fetisseistä eroottiseen hierontaan.

Ihastuin erityisesti Forsströmin oivallukseen, että ”parhaimmillaan seksityöntekijä haastaa pelkällä olemassaolollaan sukupuoleen, heteroseksuaalisuuteen ja yksiavioisuuteen liittyviä normeja ja kutsuu katsomaan seksuaalisuuteen liittyviä valta-asetelmia toisin”. Seksipalveluiden myymisen ja ostamisen hyväksyminen onkin seksityöntekijästä feminisminä parhaimmillaan. Kuten Forsströmin kollega toteaa: ”Kyllähän se rikkoo kristillisheteronormatiivista naiskuvaa.” Lisäisin, että tämä ahtaalle ajettu naiskuva sopiikin rikkoutua.